

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. Quid rationem causæ materialis exercere potest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

accidentia per verum deglutendi actum, quantumvis in materia non recipiuntur. Rursus posita sola unione reliquorum accidentium inter se & cum quantitate gravitateque, salvari poterit tota transmissio & actus deglutendi.

PROBATUR tertio. Quamvis non repugnet, ut materia immediatè recipiat accidentia, quia tamen etiam non repugnat, ut immediatè etiam quantitas recipiat accidentia, & id commodius est, ad explicanda mysteria fide: Ergo potius censendum immediatè illa in quantitate recipi, cum mysteria fidei, quantum fieri potest, facilitanda sint. Antecedens probatur: Illud quod non implicat fieri naturaliter, non est attribuendum miraculo; sed ut species Sacramentales calefiant, frigeant, moveantur ad motum quantitatis, non implicat hoc fieri naturaliter. Ergo hoc miraculotribuendum non est. Sed nisi ponatur quantitas recipere accidentia, calefieri & frige fieri non possent species sine miraculo, Ergo. Certè enim non repugnat educi, Accidentia illa, ex quantitate secundum vires naturæ spectata, tanquam ex subiecto immediato, cum non implicet quantitatem esse subiectum immediatum accidentium; si autem non educerentur ex quantitate, non educerentur ex subiecto, cum nullum illic sit subiectum, consequenter non nisi creari deberent, & tamen nulla creatura censetur assumpta ad aliquid de novo creandum, cumque illic ad positionem ignis fiat calefactio, desinat ad ejus amotionem, dicendus erit ille calor non produci à Deo, sed ab igne. Rursus sine miraculo non posset albedo emitte suas species, quia accidentia non possunt operari absque subiecto, consequenter cum id de facto fiat, multiplicabis miracula sine necessitate.

DIFFICULTAS III.

Quid rationem causæ materialis exercere possit.

QUÆRES primò. An res spiritualis rationem causæ materialis exercere possit.

ASSERO primò. *Accidentia spiritualia causari materialiter à substantia spirituali.*

RATIO. Quia substantiæ spirituales creatæ non seipsis immanenter agunt, sed per distinctas actiones, quæ sunt accidentia, quæ nec fieri nec conservari possunt, nisi dependenter ab ipsis potentiis, ut patet in actibus intellectus & voluntatis, hæcque ipsa accidentia indigent subiecto. Ergo apparet illa causari naturaliter à substantia spirituali. Deinde accidentia spiritualia indigent etiam subiecto, sed non alio quàm spirituali, quid enim materiale in Angelo & licet quidem in homine corpus sit materiale, si tamen

possit tribui accidentibus subiectum proportionatum,tribuendum erit.

ASSERO secundò. *Substantias spirituales completas, non esse subiectum naturale accidentium materialium.*

RATIO. Tum quia naturaliter illis non indigent: Ergo nec debuerunt esse naturale subiectum illorum. Tum quia hoc ipso quod sint substantiæ completæ spirituales, non dicunt ordinem ad aliquid materiale, dicerent autem, si subiectum connaturale accidentium materialium essent; & sicut substantia materialis completa, hoc est constans etiam materiali forma, non dicit ordinem ad ullum subiectandum accidens spirituale, ad quod enim? ita & substantia spiritualis completa, non dicit ordinem ad accidens materiale. Tum quia respectu eorum accidentium subiectum aliquod exercet rationem causæ materialis, quæ accidentia educuntur ex illo, materialia autem accidentia, non educuntur naturaliter à subiecto spirituali cum inter manifestè educta servetur proportio in ratione entis. Esset aliqua difficultas, an non sensationes recipiantur in anima rationali? sed ex dictis inferendum, non recipi, nisi in organo conjuncto, quod sufficit ut dicatur anima sentire, præcipue cum per nos ratio sentientis non desumatur ex receptione, sed ex productione, de quo in Animasticis.

ASSERO tertio. *Substantiam etiam completam spirituales, posse divinè exercere rationem causæ materialis, respectu accidentium materialium.*

RATIO. Tum quia non implicat contradictionem, ut v. g. albedo uniatur Angelo. Tum quia si quæ esset causa, cur id fieri non possit, ea esset, quia albedo effectum suum formalem non tribueret Angelo; sed hoc non obstat, quia effectum formalem intrat etiam subiectum capax denominationis, quale subiectum non est Angelus, cur ergo non sufficiat hic solus effectus formalis, qui est: facere subiectum habens accidens materiale. Tum quia si potest Deus spoliare materiam omni quantitate, redigereque illam in punctum, quod etiam potest facere accidenti, cur illud saltem ita redactum in punctum, non poterit ponere in Angelo?

QUÆRES secundò. *An accidenti spirituale possit causari à subiecto materiali?*

ASSERO primò. *Non posse naturaliter.*

RATIO. Quia si nihil obstat, in eo debet recipi connaturaliter accidens spirituale, unde educitur, cum ratio causæ materialis educationem consequatur, accidens autem spirituale, utpote perfectius in ratione entis, non educitur materia.

ASSERO secundò. *Posse divinè id fieri, ut accidens spirituale uniatur subiecto materiali.*

RATIO. Tum quia id non implicat. Tum quia si naturaliter potest anima spiritualis, dicere ad

re ad corpus rationem unibilis, saltem id divinitus dicere poterit accidens. Tum quia difficilius est poni accidens materiale in subiecto spirituali, debet enim modo sibi non connaturali poni, modo nempe indivisibili, & tamen hoc fieri potest, ergo poterit & accidens spirituale poni in subiecto materiali, in quo poni poterit indivisibiliter, sicut ponitur & anima.

ASSERO tertio. *Si quaesiti sensus sit: an accidens in genere etiam causa efficientis, possit produci divinitus à subiecto Materiali, id etiam tenendum erit.*

RATIO. Quia etiam id non implicat contradictionem, videnda ea quæ dicuntur in prima parte, an oculus corporeus possit elevari ad videndum Deum, & in materia de Sacram. Ubi de potentia obedientiali.

QUÆRES tertio. *An & in quo genere causa Deus supplere possit causalitatem cause materialis?*

ASSERO primo. *Possè Deum supplere causalitatem cause materialis.*

RATIO. Tum quia defacto id præstat in Eucharistia: Tum quia præstaret concursum conservativum formæ materiali, qui præstari non deberet, nisi exigente materia, ut secum unita non nisi coexistat, est suppleri causalitatem causæ materialis: hoc enim intelligimus per hoc supplere, sed id non implicat Deum præstare. Ergo. Tum quia potest Deus supplere defectum aliarum causarum; Ergo & defectum causæ materialis.

ASSERO secundò. *Non possè id Deum præstare in genere cause materialis.*

RATIO. Quia ratio causæ materialis & causalitatis ejusdem, stat in influxu, qui præstatur, eo quod habeatur jus, ut non nisi in subiecto unita existat forma; Deus autem tale jus, ut in illo tanquam subiecto aliquid existat, dicere non potest: neque enim potest mutari Deus per ullam alicujus receptionem. Nec etiam potest supplere Deus defectum causæ materialis, dando se in partem: nam præter hoc, quod Deo ratio partis convenire non possit, est & alia causa, quia quando aliquid dicitur suppleri, debet id facere quod faceret aliud, non posset autem Deus id facere in composito, quod faceret illud, cujus Deus suppleret locum, quia illud, quod faceret illa creatura in composito, non esset aliud quam datio entitatis suæ; jam autem sicut entitas Dei, non est entitas creaturæ, ita nec datio entitatis Divinæ, erit datio entitatis creaturæ. Imò universaliter à nullo heterogeneo potest suppleri compositio, unumquodque enim heterogeneum, non id, sed diversum esse conferret, ab eo, quod adferret aliud, in compositionem; in homogeneis autem licet suppletur uno defectum alius, non sit constituendum idem adæquatè numero compositum, constituetur tamen idem formaliter & specificè.

ASSERO tertio. *Possè id Deum præstare in genere cause efficientis.*

RATIO. Tum quia hoc, quod Deus in extrinsecis facit, & non seipso, semper est in genere causæ efficientis: Ergo si supplere potest defectum causæ materialis, supplere debet in genere causæ efficientis. Tum quia exhibitio concursus conservativi, qui exhiberetur supposito influxu causæ materialis, est suppletio in genere causæ efficientis, cum conservatio sit effectio- nis species: sed potest Deus talem concursum exhibere; Ergo & supplere defectum causæ efficientis. Tum quia ubicunque miraculum intervenit usus omnipotentiae, intervenit ratio efficientis: nam omnipotentia est executrix & effectiva divina, sed supplete Deo defectum causæ materialis, intervenit miraculum. Ergo & usus omnipotentiae seu effectivæ Divinæ.

DICES primò. Si Deus non potest supplere defectum causæ materialis, non posset etiam divinitus fieri, ut duæ formæ eandem materiam informant.

RESPOND. Sufficit ad hoc, ut suppleat Deus defectum causæ materialis in genere efficientis, idque non hoc sensu, quasi capacitatem der materiæ, quia capacitas Materiæ est entitas materiæ, quæ non ponitur alia, quam præhabita: sed hoc sensu, quia supposito, quod non implicet divinitus capacitatem Materiæ, extendi ad duas formas, præstat Deus concursum, & coeffectivum & conservativum, illarum formarum.

DICES secundò. Causæ subordinatæ sunt in eodem genere cum subordinantibus, habent enim se per modum causæ particularis ad universalem, particularia autem sunt in eodem genere cum universali; sed causa materialis est subordinata: Ergo & subordinans, qui est Deus, debet in eodem genere cum illa concurrere.

RESPOND. Causæ subordinatæ cum causa subordinante secunda transeat quod debeant esse in eodem genere, sed non cum causa prima subordinante & talem subordinationem in eodem genere, non dicit materia ad Deum, cum Deus non sit natus quicquam seipso componere, vel esse subiectum aliquid exigens.

DICES tertio. Causalitas causæ efficientis non potest suppleri à Deo, nisi in genere causæ efficientis: Ergo & causalitas in genere causæ materialis, non poterit suppleri, nisi in genere causæ materialis.

RESPONDET recentior Suar. Disparitatem esse, quia modus agendi in genere causæ efficientis, est nobilior cæteris, proinde à nullo alio suppleri potest; causa autem materialis, utpote ignobilior, suppleri potest à nobiliori.

Hæc responsio

NON SATISFACIT, quia multa etiam ignobiliora possunt supplere defectum nobilioris, v. g. argentei nummi defectum aureorum.

Disparitas potius in hoc est, quia supplente Deo defectum causæ efficientis, in genere causæ efficientis, non extrahitur Deus extra modum suum operandi ad extra, servatque tenorem, operandi miraculosè: extraheretur autem, si suppleret causæ materialis defectum in genere causæ materialis. Deinde, quia nullum est absurdum pro antecedenti, de quibus asserto secundò; hinc non mutaretur Deus, supplendo in genere causæ efficientis, mutaretur autem, supplendo in genere causæ materialis defectum causæ materialis.

DICES quartò. Causa materialis potest elevari à Deo, ut instrumentum ad causandum materialiter, ut cum causat lumen gloriæ materialiter, hæc autem causalitas non potest intelligi, nisi concurrat Deus in genere eodem, quia instrumentum in eodem genere causat cum suo principali.

RESPONDETUR. Calor, qui disponit ad ignem, est instrumentum ignis: nemo tamen dicit, quòd calor respectu generandi ignis, sit causa materialis.

DICES quintò. Potest Deus causare materialiter quin recipiat, quia defacto concurrente cum intellectu & voluntate operatur immanenter, quin recipiat intellectiones, & sicut cooperans efficienti corporeo, non tangit passum, sufficitque quòd agens creatum tangat, ita nec reciperet agens materialiter, sed sufficeret, quòd reciperet causa materialis.

RESPONDETUR. Negand. imprimis Deum in intellectu creato, à parte sua, operari immanenter, cum non operetur ad intra suum, sed

tantum operatur rem immanentem alicui, quod sibi extrinsecum est.

Deinde disparitas est, quia cooperatio non definitur per dare se in partem, vel per exigere, ut in illo, tanquam in subiecto, res existat; causare autem in genere causæ materialis, definitur per ly dare se in partem, & per ly exigere, ut in illo tanquam in subiecto res existat: quia autem Deus non potest exigere, ut aliquid in illo tanquam subiecto existat: ideo non potest supplere causalitatem in genere causæ materialis.

DICES sextò. Materia potest recipere, quin sustentetur, ut patet in anima rationali: Ergo & è contra potest Deus sustentare quin recipiat.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia nullum est absurdum, ut habeat unitam formam, quæ conservari possit naturaliter sine se, hoc autem est recipere, & non sustentare; repugnat autem Deum sustentare, quia quod sustentat, est verè subiectum actuum à Forma, Deus autem non potest esse subiectum actuum à Forma, aliàs mutaretur.

ADDENDUM est, quòd quando dicitur non recipi forma materialis, non hoc sensu dicitur, quasi de novo non actuet, nec uniat, sed quòd non sit forma nata conservari independentè à subiecto.

DICES septimò. Persona Divina defacto exercet rationem causæ materialis in unione Hypostatica.

RESPONDETUR. Negand. Anteced. semper enim causalitas materialis, eductionem importat: natura autem humana non educitur è verbis, nec recipit in se naturam humanam, sed illam terminat; quamvis autem dicatur sustentatio est terminativa, non autem subiectiva.